

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ і
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

освітній ступінь	«бакалавр»
галузь знань	І «Транспорт та послуги»
спеціальність	ІЗ «Туризм та рекреація»
освітньо-професійна програма	«Туризм»

УДК 378.22+379(072)

Методичні рекомендації до виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи укладено відповідно до вимог підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» і компетентностей галузі знань J «Транспорт та послуги» спеціальності J3 «Туризм та рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм» та висвітлено основні вимоги, які ставляться до підготовки, написання та захисту даного типу роботи.

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 8 від 03.03.2026 р.)

Укладачі:

Мельниченко С.В., завідувач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, доктор економічних наук, професор;

Кудінова І.П., доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, кандидат економічних наук, доцент.

Рецензенти:

Швець Н.Р., завідувачка кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор;

Моргулець О.Б., професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, економічних наук, професор.

Методичні рекомендації

до виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи укладено відповідно до вимог підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» і компетентностей галузі знань J «Транспорт та послуги» спеціальності J3 «Туризм та рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм» / уклад.: С.В. Мельниченко, І.П. Кудінова. - Київ: НУБіП, 2026. – 38 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань J «Транспорт та послуги» спеціальності J3 «Туризм та рекреація», освітньо-професійної програми «Туризм»

Укладачі: МЕЛЬНИЧЕНКО Світлана Володимирівна,
КУДІНОВА Ірина Петрівна

ВСТУП

Методичні рекомендації розроблені відповідно до вимог стандарту вищої освіти з підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» галузі знань J «Транспорт та послуги» спеціальності J3 «Туризм та рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм», а також «Положення про бакалаврську кваліфікаційну роботу у Національному університеті біоресурсів і природокористування», затверджених Вченою радою НУБіП України (протокол № 7 від 03 березня 2021 р.), доповнено Вченою радою НУБіП України (протокол № 11 від 23 червня 2021 р.).

Виконання і захист бакалаврської кваліфікаційної роботи у поєднанні з атестаційним екзаменом є загальнодержавним методом комплексної діагностики рівня професійних знань, умов і навичок випускників на першому (бакалаврському) рівні. Завданням даних методичних рекомендацій є викладення основних положень та вимог до цілей, завдань та змісту бакалаврської кваліфікаційної роботи, її оформлення, організаційних аспектів виконання, підготовки до захисту та процедури захисту на кафедрі готельно-ресторанного справи та туризму.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Бакалаврська кваліфікаційна робота – кваліфікаційне самостійне дослідження, що виконує студент при завершенні навчання за освітньою програмою НУБіП України; призначене для об'єктивної оцінки ступеня сформованості компетентностей в обраній сфері професійної діяльності, які закріплені у стандарті вищої освіти відповідного освітнього ступеня, містить висновки та пропозиції за результатами аналітичних та експериментальних досліджень, направлені на вирішення актуальної суспільно важливої проблеми.

Бакалаврська кваліфікаційна робота містить результати дослідження стану вивчення проблеми (огляд та аналіз), детально обґрунтовану та належним чином оформлену пропозицію, що передбачає впровадження (за можливості) певних змін (нововведень) у діяльність об'єкту дослідження та висновки.

Підготовка бакалаврської кваліфікаційної роботи передбачає виконання таких завдань:

- поглиблення, систематизацію та закріплення студентом знань, набутих у процесі навчання;
- формування навичок та умінь здійснення інформаційно-аналітичної, дослідницької діяльності для вирішення прикладних задач з тематики дослідження;
- закріплення теоретичних знань за темою випускної кваліфікаційної роботи – на основі вивчення та систематизації сучасної вітчизняної та зарубіжної літератури, інформаційних джерел, проведення їх критичного аналізу, узагальнення історичного та гносеологічного аналізу;
- розвиток умінь вести науковий пошук, узагальнювати різні пропозиції, чітко аргументувати власну точку зору з досліджуваної проблеми;
- набуття вміння адаптації теоретичних положень, методичного

інструментарію, викладеного в спеціальній літературі, передового досвіду науковців та практиків до умов діяльності об'єкту дослідження;

– закріплення практичних навичок проведення досліджень, формування його методичного забезпечення – з урахуванням сутності поставленої проблеми та обмежень, що мають тісний зв'язок з діяльністю об'єкту дослідження;

– опанування навичками логічного, аргументованого та послідовного обґрунтування висловленої пропозиції стосовно проблеми, що вирішується, проведення планових і прогностичних розрахунків з використанням сучасного методичного забезпечення, оцінювання ефективності висловленої пропозиції;

– оволодіння системним підходом, сучасною методологією, методичним інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування власних пропозицій, оцінки їх наслідків, впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій у практичну діяльність суб'єкту господарювання.

Здобувач вищої освіти освітньо-професійної програми повинен володіти такими компетентностями:

Інтегральна компетентність:

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

К10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

К13. Здатність планувати час та управляти часом .

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

К16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

К21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

К22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

К24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

К25. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

К27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

К30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу

Програмні результати навчання (ПР):

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

У методичному плані зміст бакалаврської кваліфікаційної роботи базується на компетентностях здобувачів, сформованих в процесі теоретичного навчання, виконання ними науково-дослідної роботи, а також проходження виробничої практики.

Бакалаврська кваліфікаційна робота виконується з метою підтвердження рівня професійної підготовки випускника першого рівня вищої освіти. Основне завдання – продемонструвати здатність автора вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук на основі компетентностей, набутих в період навчання. У практичній сфері – це вміння застосовувати набуті знання і вивчені методи у вирішенні практичних задач.

Метою виконання бакалаврська кваліфікаційна робота є:

- систематизація, закріплення, розширення та застосування при вирішенні конкретних завдань теоретичних та практичних знань;
- розвиток навичок самостійної роботи, оволодіння методикою дослідження та проведення експериментів при вирішенні проблем;
- діагностика рівня підготовленості студента до практичної професійної діяльності;
- вирішення професійно-орієнтованої проблеми, що ґрунтується на комплексному опануванні прикладного матеріалу та результатів власних досліджень практичних ситуацій, послідовного викладання рекомендацій щодо вдосконалення управління суб'єктами господарювання туристичного бізнесу.

Бакалаврська кваліфікаційна робота виконується згідно з *тематикою*, яка затверджена рішенням кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, й має висвітлювати актуальні проблеми туристичного бізнесу. Робота повинна містити сукупність результатів теоретичних і прикладних досліджень та рекомендацій.

Визначним критерієм якості роботи та професіоналізму майбутнього фахівця є написання та захист бакалаврської кваліфікаційної роботи, яка виконана на матеріалах господарюючого суб'єкта та на його замовлення. Замовлення повинно містити сформульовану тему бакалаврської кваліфікаційної роботи, конкретні напрями досліджень та основні питання, що підлягають розробці. Замовлення повинно бути оформлено на фірмовому бланку підприємства (організації).

Представлена до захисту бакалаврська кваліфікаційна робота повинна характеризуватися логічністю, доказовістю, аргументованістю і відповідати наступним вимогам :

- засвідчувати відповідний рівень знань та професійної підготовки випускника з теоретичних основ та практичних питань;
- відображати вміння самостійно опрацьовувати літературні та інші джерела інформації, узагальнювати досвід діяльності досліджуваних суб'єктів господарювання туристичного бізнесу;
- засвідчувати вміння студента самостійно вивчати поставлені питання, відбирати та об'єктивно аналізувати практичний матеріал, відповідно до цілей дослідження;

- засвідчувати вміння студента робити власні узагальнення і висновки, конкретні пропозиції з удосконалення діяльності суб'єкта господарювання туристичного бізнесу;
- засвідчувати здатність критично мислити та вміння аргументувати власну точку зору;
- бути оформлена згідно з вимогами і подана до захисту у встановлені терміни.

Керівником бакалаврської кваліфікаційної роботи може бути науково-педагогічний працівник кафедри, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук, PhD та здійснює наукові дослідження відповідного напрямку.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Рекомендований термін виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи становить 6 місяців.

2.2. Процес виконання та підготовки до захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи за терміном і змістом містить ряд послідовних етапів:

1. Вивчення рекомендованої тематики бакалаврської кваліфікаційної роботи, затвердженої на кафедрі (Додаток А).

2. Вибір теми бакалаврської кваліфікаційної роботи і подання відповідної заяви студента на ім'я декана економічного факультету (Додаток Б).

3. Подання замовлення на конкретну тему у разі виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи на замовлення суб'єкта господарювання.

4. Обговорення з науковим керівником змісту бакалаврської кваліфікаційної роботи та графіку її виконання.

5. Узгодження та затвердження у керівника та завідувача кафедри Завдання та календарного плану виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи (Додаток В).

6. Пошук потрібної інформації - збирання матеріалів на підприємстві під час виробничої практики, робота з літературою тощо.

7. Аналіз зібраного матеріалу, проведення економічних розрахунків.

8. Написання першого варіанту бакалаврської кваліфікаційної роботи, обговорення з науковим керівником результатів роботи.

9. Доопрацювання та оформлення бакалаврської кваліфікаційної роботи. Передача роботи на перевірку науковому керівнику.

10. Отримання письмового висновку наукового керівника.

11. Попередній захист бакалаврської кваліфікаційної роботи.

12. Отримання довідки про впровадження рекомендацій в діяльність підприємства у випадку написання узгодженої теми виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи.

13. Подання бакалаврської кваліфікаційної роботи на погодження гаранту освітньо-професійної програми.

14. Подання бакалаврської кваліфікаційної роботи завідувачу кафедри і отримання у нього дозволу на захист бакалаврської кваліфікаційної роботи, що

відображається на титульній сторінці бакалаврської кваліфікаційної роботи (Додаток Д).

15. Оформлення реферату бакалаврської кваліфікаційної роботи (Додаток Е).

16. Відгук керівника (Додаток Ж).

17. Отримання зовнішньої рецензії (Додаток З).

18. Підготовка виступу та презентації для захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії.

2.3. **Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи** обирається здобувачем самостійно на підставі запропонованої тематики. Рекомендована тематика складається і затверджується кафедрою готельно-ресторанної справи та туризму, яка щорічно доповнюється і оновлюється. За змістом тематика охоплює комплекс проблем з дисциплін професійної орієнтації, винесених до навчальних планів освітньо-професійної програми. Виконання кваліфікаційної роботи базується на матеріалах обраного об'єкту. Не дозволяється виконувати кваліфікаційну роботу кільком здобувачам однієї академічної групи з однієї й тієї ж теми (за винятком комплексних робіт). Якщо подібну тему кваліфікаційної роботи виявило бажання готувати кілька здобувачів, остаточне рішення приймає завідувач кафедри, виходячи з термінів подання заяв здобувачами на кафедру.

Після вибору теми здобувач подає заяву на ім'я декана економічного факультету. Заява погоджується з керівником та завідувачем кафедри готельно-ресторанної справи та туризму. Кафедра розглядає заяви здобувачів, уточнює теми з урахуванням пропозиції окремих підприємств і організацій, визначає актуальність тем і практичну значущість, можливість виявлення здобувачами комплексу знань, одержаних в університеті.

Розподіл тем бакалаврської кваліфікаційної роботи, які мають виконуватися здобувачами, відбувається за принципом наступництва наукового керівництва студентською науковою роботою на попередніх курсах навчання, а також з урахуванням наукових інтересів, які виявлені здобувачем у цей період.

За заявками підприємств або бажанням здобувачів, тема бакалаврської кваліфікаційної роботи, якщо вона відповідає меті та вимогам, може бути іншою, ніж це передбачено тематикою. В заяві на ім'я декана економічного факультету здобувач формулює власну тему, і належним чином обґрунтовує доцільність її дослідження.

2.4. Разом із вибором теми визначається **об'єкт**, на матеріалах якого буде виконуватися робота. Це повинно бути підприємство туристичної індустрії або туристична дестинація. Діяльність підприємства повинна створювати можливість інформаційного забезпечення дослідження обраної проблеми. Це означає, що напрямок та специфіка діяльності підприємства повинні відповідати темі роботи, підприємство повинно мати необхідні практичні матеріали за темою та порівняльні економічні показники.

Тема кваліфікаційної роботи може бути уточнена за заявою здобувача на засіданні кафедри, але не пізніше, ніж за два місяці до визначеного терміну подання завершеної бакалаврської кваліфікаційної роботи до захисту. Зміна теми кваліфікаційної роботи оформлюється наказом ректора університету за

поданням декана факультету після узгодження з навчальним відділом університету.

2.5. Кафедра призначає здобувачу наукового керівника а, при необхідності консультанта.

2.6. Закріплення теми бакалаврської кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника затверджується наказом ректора не пізніше 1 листопада.

Відповідно до теми науковий керівник видає здобувачу завдання до бакалаврської кваліфікаційної роботи, де зазначається перелік конкретних питань (план роботи). Завдання для бакалаврської кваліфікаційної роботи та календарний план її виконання повинні бути оформлені керівником бакалаврської кваліфікаційної роботи спільно зі здобувачем та затверджені завідуючим кафедрою. Форма завдання наведена в дод. В.

2.7. На період виконання бакалаврських кваліфікаційних робіт на кафедрі складається **графік консультацій наукових керівників**, згідно з яким забезпечується систематична співпраця здобувача і наукового керівника над роботою. Систематичні консультації допомагають здобувачу у виборі методів дослідження, контролі дотримання вимог до змісту і оформлення бакалаврської кваліфікаційної роботи, своєчасному усуненні відхилень. Оперативне і уважне виконання рекомендацій керівника сприяє своєчасному поданню бакалаврської кваліфікаційної роботи, є запорукою успішного захисту.

2.8. У відповідності до **Календарного плану виконання** бакалаврської кваліфікаційної роботи здобувач має подавати роботу частинами на перегляд, а у встановлений графіком кінцевий термін подати завершену роботу на рецензування науковому керівникові. У разі позитивної рецензії наукового керівника бакалаврську кваліфікаційну роботу реєструють на кафедрі і передають на розгляд завідувачу кафедри, який має прийняти рішення про допуск здобувача до захисту на засіданні ЕК. Після завершення всіх процедур по кафедрі бакалаврська кваліфікаційна робота передається на зовнішню рецензію.

2.9. Електронна версія бакалаврської кваліфікаційної роботи подається відповідальному на економічному факультету за наповнення і функціонування інституційного репозитарію для її перевірки на плагіат за 10 днів до дати захисту. Кваліфікаційна робота, яка не пройшла перевірку на академічний плагіат, до захисту не допускається та потребує доопрацювання.

2.10. Бакалаврська кваліфікаційна робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана без дотримання затвердженого завдання, з порушенням принципів академічної доброчесності, не містить матеріалів конкретного дослідження, обґрунтованих пропозицій, а також не має зовнішньої рецензії, до захисту не допускається.

3. ЗМІСТ, ОБСЯГИ ТА СТРУКТУРА БАКАЛАВРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Зміст бакалаврської кваліфікаційної роботи визначається її тематикою. При цьому необхідно виходити з переліку питань, зазначених в завданні на роботу, яке свого часу обговорене з науковим керівником, і по якому зібрані матеріали під час проходження практики. Зміст бакалаврської

кваліфікаційної роботи, яка виконується на замовлення підприємства повинен враховувати перелік питань, що намічені для розробки замовником теми.

3.2. Бакалаврська кваліфікаційна робота за обсягом повинна бути в межах 50-60 сторінок друкованого тексту не враховуючи титульної сторінки, змісту, вступу, висновків та пропозицій, список використаних джерел та додатків.

3.3. За структурою бакалаврська кваліфікаційна робота повинна містити:

1. Картка кваліфікаційної роботи (Додаток Г).
2. Титульний аркуш.
3. Завдання до виконання кваліфікаційної роботи та календарний план.
4. Реферат.
5. Зміст.
6. Перелік умовних позначень (за необхідності).
7. Вступ.
8. Основна частина.
9. Висновки та пропозиції.
11. Список використаних джерел (Додаток Є)
12. Додатки (за необхідності).

3.4. **Титульний аркуш** містить назву закладу ЗВО, факультету, кафедри, тему кваліфікаційної роботи, код і назву спеціальності, освітньо-професійної програми підготовки, прізвище та ініціали автора, прізвище, ініціали керівника та його науковий ступінь і вчене звання, погодження допуску кваліфікаційної роботи до захисту завідувача кафедри готельно-ресторанної справи та туризму та декана економічного факультету, рік захисту.

3.5. **Завдання до виконання кваліфікаційної роботи з календарним планом** видається в місячний термін з дня реєстрації наказу про затвердження теми.

3.6. **Реферат** містить бібліографічний опис, анотацію та ключові слова. В анотації кваліфікаційної роботи наводиться стислий виклад основного змісту. Ключові слова або словосполучення наводяться у називному відмінку. Рекомендована їх кількість – 5-7. Реферат обсягом до однієї сторінки пишеться українською мовою.

3.7. **Зміст** подається на початку бакалаврської кваліфікаційної роботи. Він містить назву структурних частин роботи і нумерацію сторінок, з яких вони починаються, зокрема вступ, розділи, параграфи, висновки та пропозиції, список використаних джерел, додатки.

3.8. У **вступі** обґрунтовується актуальність вибраної теми, дається характеристика сучасного стану досліджуваної проблеми, визначається мета і завдання роботи, зазначається предмет та об'єкт дослідження.

Актуальність теми подається у вигляді критичного аналізу та напрямів розв'язання проблеми, обґрунтовуючи значення роботи для розвитку певної галузі знань, діяльності. Слід чітко формулювати мету роботи, лаконічно зазначати завдання, що необхідно розв'язати для її досягнення.

У вступі варто також звернути увагу на рівень розробленості теми дослідження у вітчизняній і закордонній літературі, виділити дискусійні питання та невирішені проблеми.

Предметом дослідження бакалаврської кваліфікаційної роботи є одна з актуальних проблем, яка потребує вирішення професійних завдань.

Далі обґрунтовується актуальність проблеми на об'єкті дослідження, дається його стисла характеристика, визначається специфіка соціально-економічних умов, в яких функціонує підприємство (дестинація).

Зазначаються методи дослідження та інформаційні джерела, які були використані в процесі виконання роботи, практична цінність проведеного дослідження. Доцільно виділити практичні рекомендації, які запропоновані у дослідженні здобувачем особисто, а також їх апробацію. Якщо за результатами дослідження здобувач виступав на студентських наукових конференціях, має публікації у наукових виданнях, це слід зазначити у вступі. Рекомендований обсяг вступу до 4 сторінок.

3.9. Розділ 1. У цьому розділі, як правило, розглядаються теоретичні аспекти досліджуваного питання, робиться літературний огляд, критично аналізуються різні точки зору, проводиться їх класифікація, обґрунтовуються основні фактори, обумовлені станом справ у даному напрямку розвитку галузі (сфери діяльності), тощо. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмета дослідження, методичні підходи - викладаються якомога просто і стисло. Бажано проілюструвати текст графічними матеріалами - схемами, графіками, діаграмами тощо.

Відповідно до обраної теми здобувач, працюючи над першим розділом роботи, самостійно вивчає літературні джерела (книги, брошури, наукові статті, офіційні документи, відомчі матеріали), що дає змогу визначити теоретичні основи досліджуваних питань. Варто також використовувати широкі можливості пошуку потрібної інформації за допомогою глобальної мережі Internet.

Слід звернути увагу на те, що цитуючи будь-яке джерело інформації, необхідно обов'язково робити посилання на нього, оскільки це є предметом інтелектуальної власності.

Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи полемічності, ствердженої власної позиції щодо обраних методів дослідження, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження.

Глибоке вивчення матеріалів різних джерел інформації дає змогу здобувачу усвідомити сучасний стан питань, що відносяться до теми, визначити обсяг і характер матеріалів, необхідних для виконання другого і третього розділу роботи.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 25-30% загального обсягу кваліфікаційної роботи.

3.10. Розділ 2. Розділ другий – дослідно-аналітична частина роботи, яка має бути розділена на 2-3 параграфи, де здобувач, використовуючи зібраний матеріал, аналізує та розкриває зміст тих питань, що підлягають вивченню на прикладі конкретного підприємства (установи, організації), туристичної дестинації.

В параграфах розділу дається опис, характеристика сучасного стану досліджуваної проблеми на об'єкті дослідження, ґрунтовний аналіз із

використанням накопиченого фактичного матеріалу та з залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію.

Джерелом інформації є показники господарської діяльності, статистична та бухгалтерська звітність, дані управлінського обліку, які не є предметом комерційної таємниці, накази, розпорядження, регламентуючі документи, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, які використовував здобувач під час практики.

Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких проводиться кваліфікований аналіз, й обґрунтовуються пропозиції.

Аналіз обов'язково повинен кореспондуватися з методологічним матеріалом, розкритим у попередньому розділі. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність процесів, що спостерігаються в організації, їх особливості, тенденції, й створити базу для виявлення невикористаних резервів.

Аналіз проблеми повинен здійснюватися з урахуванням чинників позитивної та негативної дій.

Якщо можливо, текст слід підкріпити конкретними (чинними) документами (що наводяться в додатках), які супроводжуватимуться стислим коментарем.

Обсяг другого розділу – у межах 25-30 % загального обсягу кваліфікаційної роботи.

3.11. Розділ 3. Рекомендаційний розділ, як правило, містить декілька взаємопов'язаних параграфів, які поступово дають конкретні обґрунтовані пропозиції щодо поліпшення діяльності підприємства, яке досліджується або функціонування туристичної дестинації. Пропозиції щодо вдосконалення діяльності підприємства (туристичної дестинації) у відповідності до напрямку дослідження повинні бути детально обґрунтовані, спираючись на висновки з аналізу, який був проведений у другому розділі.

Обсяг третього розділу повинен становити 30-35 % загального обсягу кваліфікаційної роботи.

3.12. В разі виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи, що замовлена підприємством, може бути використана інша послідовність викладення матеріалу по розділах.

3.13. Висновки та пропозиції. Ця частина роботи представляє собою коротке резюме бакалаврської кваліфікаційної роботи з підсумком проведеного дослідження. Саме тут стисло наводяться найбільш важливі теоретичні положення, які містять формулювання рекомендацій щодо розв'язання проблеми, оцінку результатів дослідження з точки зору відповідності меті роботи та поставлених у вступі завдань.

Пропозиції щодо удосконалення діяльності підприємства (туристичної дестинації) згідно з обраною темою роботи, повинні бути чітко сформульованими, мати конкретний характер, витікати з наслідків дослідження і показувати практичну цінність запропонованих рекомендацій, методик, моделей тощо для підприємства (дестинації).

У висновках не можуть відображатися пропозиції, які не було розглянуто у третьому розділі. *Обсяг висновків і пропозицій не повинен перевищувати 4-5 сторінок.*

3.14. Список використаних джерел.

До списку слід включати джерела, на які у тексті є посилання. Список складається із законодавчих актів, нормативно-довідкових матеріалів, вітчизняної та зарубіжної наукової, спеціальної літератури, фахових видань, ресурсів Інтернет, наявні публікації результатів дослідження здобувача. При виконанні роботи забороняється дослівне списування тексту з літературного джерела, нормативних матеріалів. В процесі написання роботи необхідно вивчати інформацію, опубліковану за останні п'ять років (не допускати використання джерел країни-агресора) (Додаток Є).

3.15. Додатки

У додатках наводяться (за необхідності) і включаються такі матеріали:

- таблиці і рисунки, обсяг яких становить понад одну сторінку;
- форми анкет, результати проведення соціологічних опитувань;
- довідки про впровадження результатів досліджень;
- посадові або інші інструкції;
- методики, алгоритми, розрахунки із застосуванням програм;
- ілюстрації та інший допоміжний матеріал;
- допоміжні матеріали у вигляді: копій документів, витягів із законодавчо-нормативних документів, звітів, окремих інструкцій/положень/правил, результатів громіздких таблиць, рисунків тощо.

3.15. Загальні вимоги до реферату

Завершальним етапом виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи є написання реферату, який повинен достатньо ґрунтовно розкривати її зміст. Реферат складається із загальної характеристики роботи, тобто інформації щодо структури роботи (кількості: розділів, додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг у сторінках), основного змісту (за розділами), висновків та анотації.

В анотації зазначається прізвище та ініціали студента, назва кваліфікаційної роботи, основний зміст та результати дослідження, ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів – 5-7.

Анотація має бути написана українською та однією з іноземних мов (найчастіше – англійською).

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

4.1. Загальні вимоги. Текст кваліфікаційної роботи друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм), через півтора інтервали – з використанням шрифту текстового редактора Word – Times New Roman, 14-й кегль. За необхідністю допускається використання формату аркушів А3 (297×420 мм). Текст кваліфікаційної роботи друкується з дотриманням таких відступів від краю сторінки: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм. Під час оформлення кваліфікаційної роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності та чіткості

зображення впродовж усього документу. Прізвища, назви підприємств, установ, організацій у випускній роботі наводяться мовою оригіналу. Скорочення слів і словосполучень виконуються відповідно до чинних стандартів з бібліотечної і видавничої справи. Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи “ЗМІСТ”, “ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ” друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовку не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір тексту. У кінці надрукованого таким чином заголовку ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 2-3 інтервалам (6-9 мм). Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту та дорівнювати п’яти знакам. Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи починають з нової сторінки.

4.2. Мова і стиль. Кваліфікаційна робота повинна виконуватися державною мовою.

Стиль оформлення роботи визначається такими особливостями:

- формально-логічний спосіб викладення матеріалу, наявність міркувань, що сприяють обґрунтуванню основних висновків дослідження;
- змістова завершеність, цілісність та зв’язність думок;
- цілеспрямованість, відсутність емоційного забарвлення тексту;
- об’єктивність викладу, змістова точність, стислість, ясність;
- необхідність використання спеціальної термінології. Завдяки спеціальним термінам досягається можливість в короткій формі давати розгорнуті визначення та характеристики наукових фактів, понять, процесів, явищ. Слід уважно підходити до вибору наукових термінів та визначень, посилаючись при цьому на авторитетні джерела (монографії, підручники, довідкові та нормативні видання тощо). Щоб уникнути суб’єктивних суджень й акцентувати основну увагу на предметі висловлювання, в тексті застосовують переважно виклад від третьої особи (“...автор рекомендує”) або від першої особи множини (“...на нашу думку”, “...зазначимо, що”), часто використовують безіменну форму подачі інформації (“...як було зазначено”). Текст кваліфікаційної роботи слід старанно вчитати та перевірити на наявність помилок.

4.3. Нумерація. Сторінки нумеруються арабськими цифрами, з дотриманням наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляється при комп’ютерному друці кваліфікаційної роботи у правому верхньому куті без крапки в кінці. Титульна картка є першою сторінкою кваліфікаційної роботи, але номер сторінки на ній не проставляється. Розділи, підрозділи, пункти і підпункти кваліфікаційної роботи нумеруються арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті кваліфікаційної роботи та позначатися цифрами без крапки, номер ставиться після слова “РОЗДІЛ”. Заголовок розділу друкується з нового рядка. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера

підрозділу, відокремленого крапкою. У кінці номера підрозділу ставиться крапка, наприклад “1.1.” (перший підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку наводиться заголовок підрозділу. Пункти нумеруються у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставиться крапка. У кінці номера ставиться крапка, наприклад, “2.3.2.”, потім у тому ж рядку розміщується заголовок пункту. Підпункти нумеруються у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти. Такі структурні частини кваліфікаційної роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Всі сторінки, на яких розміщені зазначені структурні частини кваліфікаційної роботи, нумеруються звичайним чином. Не нумеруються лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: “1. ВСТУП”.

4.4. Ілюстрації. Ілюстрації (рисунок, схеми, графіки, карти, креслення тощо) розміщуються безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше або у додатках. На всі ілюстрації мають бути зроблені посилання в тексті пояснювальної записки. Якщо ілюстрація створена не автором кваліфікаційної роботи, необхідно дотримуватися вимог чинного законодавства про авторські права. Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією. Ілюстрації позначаються словом “Рис.” і нумеруються послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 3.1. (перший рисунок третього розділу).

4.5. Таблиці. Цифровий матеріал, як правило, оформлюється у вигляді таблиць. Таблицю бажано розміщувати на одній сторінці та слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті магістерської кваліфікаційної роботи.

Таблиці нумерують арабськими цифрами наскрізною нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 (перша таблиця другого розділу). **Назву таблиці друкують жирним шрифтом малими літерами** (крім першої великої) і розміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Потрібно уникати повторів тематичного заголовка у заголовках граф. Лаконічності потребують і назви заголовків рядків. Слова, що повторюються, слід виносити до узагальнюючих заголовків, об'єднувальних рубрик.

При поділі таблиці на частини допускається її «шапку» або заголовки рядків замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф вказують в однині.

У таблиці слід обов'язково зазначити одиницю виміру (відповідно до

стандартів); числові величини повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не наводяться, то в ньому ставиться прочерк «-».

Приклад побудови таблиці

Таблиця (номер)

Назва таблиці

Шапка					Заголовки граф
					Підзаголовки граф

Рядки
(горизонтальні)

Боковик
(заголовки
рядків)

Графи (колонки)

Приклади формування аналітичних таблиць щодо визначення динаміки основних показників діяльності підприємства представлено в Додатку І.

4.6. Формули та рівняння. Формули розташовуються безпосередньо після тексту, в якому на них посилаються, посередині рядка. Вище та нижче кожної формули має бути залишено не менше одного вільного рядка. Формули нумеруються порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та її порядкового номера, відокремлених крапкою, та зазначається у круглих дужках на рівні формули у крайньому правому положенні на рядку. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули, наводяться безпосередньо під формулою з нового рядка у тій послідовності, у якій вони наведені.

Приклад:

$$РНт = \frac{Пр}{Ч} \times 100\% , \quad (2.4)$$

де РНт – рентабельність на одного працівника(%);

Пр – прибуток підприємства, грн.;

Ч – чисельність працівників, осіб [...].

4.7. Цитування та посилання на використані літературні джерела.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Слід точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело. Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на джерела зазначається у кінці речення згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, наприклад: "...у роботах [1-7]..."

Якщо використовуються відомості, матеріали з підручників, монографій, статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на які є посилання у кваліфікаційній роботі. Наприклад: "... [26, с. 37]"

4.8. Скорочення слів. Всі слова у кваліфікаційній роботі слід писати повністю. Скорочення слів проводиться згідно з ДСТУ 3582:2013 "Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила".

У кваліфікаційній роботі допускаються лише загальноприйняті скорочення:

а) після перерахування (наприклад: та інше – та ін.; і так далі – і т.д.; і тому подібне – і т.п.);

б) при посиланнях (наприклад: дивись – див.; рисунок – рис.; таблиця – табл.);

в) при позначенні цифрами століть і років, одиниць виміру (наприклад: рік – р.; роки – рр.; тисяч гривень – тис. грн.);

г) загальноприйняті літерні абрєвіатури (наприклад: США, СОТ, ЄС). Не рекомендується скорочувати слова "наприклад", "формула", "рівняння" і т.д. Інші скорочення та літерні абрєвіатури, що наводяться у кваліфікаційній роботі при першому згадуванні автором вказуються у круглих дужках після повного найменування та узагальнюються у переліку умовних позначень, який подається перед вступом.

4.9. Список використаних джерел. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць.

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Основними елементами бібліографічного опису є інформація про: автора (-ів); назву твору; вид видання (за потреби – про перевидання чи переклад); місце видання; видавництво; рік видання; обсяг публікації. Список формують: або за прізвищами авторів в алфавітному порядку (за першою літерою назви твору) або за порядком посилання на джерела у тексті (література іноземними мовами наводиться в кінці списку).

Праці авторів з однаковими прізвищами подають у списку за їх ініціалами в алфавітному порядку, одного автора – за першою літерою назви його праці. Прізвища авторів наводять у послідовності їх подання у виданні та розділяють комами. Праці чотирьох і більше авторів подають за прізвищем першого з них, додаючи «та ін.».

Якщо у магістерській кваліфікаційній роботі використано *праці, які розповсюджено на правах рукопису* (кандидатські, докторські дисертації, автореферати дисертацій), то при бібліографічному описі використовують інформацію, подану на титульному аркуші.

Журнальні статті описують за схемою: прізвище автора (авторів), назва статті, назва журналу, рік видання, номер журналу, сторінки, на яких надрукована стаття.

Статті, опубліковані в наукових збірниках, описують за схемою: автор, назва статті, назва збірника, дані про наукового редактора, місце видання, видавництво, рік видання, сторінки.

У списку можуть бути наведені посилання на публікації у мережі Інтернет. Відповідно до стандарту ISO 690-2 бібліографічний опис таких джерел передбачає запис джерела (відповідно до вимог бібліографічного опису книги, статей періодичних видань), після якого у квадратних дужках зазначають слово Цит., дату відвідання сторінки в Інтернеті та зазначають: Доступний з: і в < > URL адресу сторінки.

4.10. Додатки. Додатки оформлюються як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках та розміщуються у порядку появи і посилань у тексті роботи. До додатків рекомендується включати матеріал, який:

- є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині через великий обсяг або способи відтворення; може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців даної галузі.

Наприклад, додаткові ілюстрації або таблиці; проміжні математичні доведення, формули та розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; анкети, тести, програми; інструкції і методики; опис алгоритмів і програм розв'язання задач, які розроблені у процесі роботи над дослідженням; ілюстрації допоміжного характеру. Кожний додаток друкується з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. По центру рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток А». Нумерація додатків здійснюється в межах кожного розділу.

Додатки позначаються великими літерами української абетки. Наприклад: Додаток А, Додаток Б.

Текст кожного додатка, може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому випадку перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку.

Наприклад: А.2 – другий розділ Додатку А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу Додатку В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу Додатку Д; формула (А.1) – перша формула Додатку А.

У разі якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому кутку зазначається «Продовження додатку».

4.11. Вимоги до подання бакалаврської кваліфікаційної роботи на кафедру для **перевірки на плагіат** та розміщення у репозитарії університету.

Для перевірки на плагіат та розміщення у репозитарії університету здобувач подає на кафедру готельно-ресторанної справи та туризму на електронному носіїві папку з підписом прізвища, ініціалів і року захисту (**БАК-ДФН-ТУР-2025-Петренко П.О.**), в якій розміщено файл: Робота (Petrenko.doc) – єдиний файл кваліфікаційної роботи у форматі MS WORD, оформленої відповідно до встановлених вимог.

**Рекомендована тематика
випускних кваліфікаційних робіт
для здобувачів галузі знань **Ж «Транспорт та послуги»**,
освітнього ступеня **«Бакалавр»**
спеціальності **ЖЗ «Туризм та рекреація»**
освітньо-професійної програми **«Туризм»****

1. Просування туристичного бренду локальних DESTINATION Україна на міжнародний ринок.
2. Формування стратегії розвитку smart – туризму в Україні.
3. Просування мега – івентів великих міст України на міжнародний ринок.
4. Розроблення курортного продукту для міжнародного ринку лікувально-оздоровчого туризму.
5. Розроблення інноваційного туристичного продукту культурно-пізнавального туризму для міжнародного туристичного ринку.
6. Розроблення національного продукту гастрономічного туризму України.
7. Розвиток мережі маршрутів екологічного туризму в ...регіоні.
8. Просування бренду туристичної DESTINATION на міжнародний ринок.
9. Формування маркетингової стратегії туристичного підприємства.
10. Розвиток пізнавального туризму в ...регіоні з використанням історико – культурних ресурсів.
11. Розробка туру вихідного дня в одному з туристських регіонів України.
12. Розробка стратегії конкурентоспроможності туристського підприємства.
13. Впровадження інноваційних технологій управління персоналом на туристичному підприємстві.
14. Формування маркетингової політики туристичного підприємства.
15. Розроблення екологічних маршрутів у DESTINATION Київщини.
16. Формування digital-компетентностей туристичного оператора.
17. Територіальний брендинг як інструмент підвищення інвестиційної привабливості.
18. Розроблення національного туристичного продукту з використанням історико– культурної спадщини України.
19. Використання сучасних стратегій національного брендингу для популяризації туризму в Україні.
20. Формування віртуального туристичного продукту в Україні.
21. Територіальна організація інфраструктури туризму у Карпатському регіоні.
22. Формування національної туристичної політики в повоєнний період.
23. Формування програм туристичного страхування для забезпечення безпечних подорожей (Safe Travels).
24. Розроблення продукту пригодницького туризму та його просування на міжнародному ринку.
25. Розроблення каскадних турів дозвілля та рекреації.
26. Розроблення турів гастрономічного туризму Тернопільщини.
27. Дослідження стану українського туристичного ринку в умовах війни.
28. Розроблення національного продукту smart-туризму та його просування на міжнародному ринку.

29. Розроблення туристичного продукту прикордонних регіонів України в інтеграції до ЄС.
30. Розроблення туристичного продукту сільського туризму та його просування на ринок країн ЄС.
31. Розроблення туристичного продукту зеленого туризму в регіоні України.
32. Розроблення туристичного продукту ностальгічного туризму з використанням ресурсів Львівської області.
33. Розроблення екскурсійного інноваційного продукту з використанням мультимедійного забезпечення.
34. Промоція продукту замкового туризму територією
35. Промоція продукту екологічного туризму територією
36. Промоція продукту медичного туризму територією
37. Промоція продукту подієвого туризму територією
38. Промоція продукту релігійного туризму територією
39. Промоція продукту спортивного туризму територією
40. Промоція продукту етно-культурного туризму територією
41. Промоція продукту гастрономічного туризму територією
41. Промоція продукту шопінг-туризму територією
42. Промоція продукту психологічного туризму територією
43. Промоція продукту фітнес-туризму територією
44. Промоція продукту промислового туризму територією
45. Промоція продукту пригодницького туризму територією
46. Формування мережі маршрутів екскурсій територією НУБіП України в м. Києві.
47. Розробка екскурсійного продукту унікальних об'єктів НУБіП України.
48. Розвиток екскурсійного потенціалу НУБіП України.
49. Розроблення віртуальних екскурсій перлинами НУБіП України.
50. Розроблення відео-туру по музеям НУБіП України.
51. Розроблення екскурсійної діяльності НУБіП України як інструменту атрактивності Голосієво.
52. Розвиток туристичного потенціалу сільського зеленого туризму Київської області.
53. Формування рекреаційно-туристичного потенціалу Київської області.
54. Розвиток потенціалу сільського зеленого туризму Київської області з фокусом на глобальні, національні і регіональні тренди.
55. Стратегія розвитку сільського зеленого туризму Київської області.
56. Механізми реалізації рекреаційно-туристичного потенціалу Київської області.
57. Розроблення інноваційного продукту сільського зеленого туризму Київської області.
58. Формування маршрутів соціального туризму в Україні.
59. Цифровий брендинг національних туристичних дестинацій України.
60. Використання штучного інтелекту в персоналізації туристичних сервісів та створенні індивідуальних маршрутів.
61. Розвиток сталого військово-історичного туризму в Україні в умовах постконфліктного відновлення .

62. Розвиток туризму вихідних днів як інструмент відновлення туристичного попиту в Україні.
63. Формування туристичних продуктів для внутрішнього туризму в умовах повоєнної відбудови.
64. Використання технологій доповненої реальності (AR) у створенні туристичних маршрутів.
65. Розвиток цифрових платформ peer-to-peer (Airbnb, Couchsurfing) у вітчизняному туризмі.
66. Туризм для ветеранів та військових: формування програм реабілітації та рекреації.
67. Розвиток велотуризму як напряму активного відпочинку в Україні.
68. Формування інклюзивних туристичних продуктів для людей з особливими потребами.
69. Використання креативних індустрій у формуванні туристичної привабливості міст України.
70. Туризм пам'яті: створення маршрутів місцями сучасної історії України.
71. Використання технологій big data в аналізі туристичних потоків.
72. Формування нових туристичних кластерів в Україні в контексті регіонального розвитку.
73. Дослідження ролі digital-маркетингу в просуванні малих туристичних підприємств.
74. Післявоєнний імідж України як туристичної дестинації: виклики та перспективи.
75. Використання фестивального руху для розвитку внутрішнього туризму.
76. Туризм для дітей та молоді: розроблення освітньо-розважальних турів.
77. Формування туристичних продуктів на основі локальних крафтових виробництв.
78. Використання NFT та блокчейн-технологій у сфері туризму.
79. Розвиток водного туризму на Дніпрі та його притоках.
80. Використання smart-технологій у навігації туристичних маршрутів.
81. Формування програм корпоративного туризму (MICE) в Україні.
82. Соціальні мережі як інструмент просування туристичних дестинацій.
83. Дослідження впливу low-cost авіаперевезень на туристичний ринок України.
84. Туризм в умовах кризи: нові моделі поведінки туристів.
85. Розвиток креативного туризму: майстер-класи, арт-резиденції, творчі тури.
86. Використання VR-технологій у промоції українських туристичних дестинацій.
87. Туризм у громадах: роль об'єднаних територіальних громад у розвитку локального туризму.
88. Розвиток індустрії «темного туризму» в Україні: етичні та практичні аспекти.
89. Розроблення програм для розвитку спортивно-рекреаційного туризму серед молоді.
90. Використання мобільних додатків для персоналізації туристичних маршрутів.
91. Формування екскурсійних продуктів для інтеграції України у світовий туристичний простір.

92. Використання штучного інтелекту в персоналізації туристичних сервісів та створенні індивідуальних маршрутів.
93. Розвиток сталого військово-історичного туризму в Україні в умовах постконфліктного відновлення.

Форма заяви 1 *

Декану економічного факультету
(прізвище, ім'я, по батькові)

здобувача _____ року навчання _____ групи
спеціальності _____
освітньої програми _____

Ступеня вищої освіти «Бакалавр»

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача українською мовою)
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача англійською мовою)

ЗАЯВА

Прошу затвердити тему бакалаврської кваліфікаційної роботи « _____ »
та призначити керівником _____
(прізвище, ім'я, по батькові керівника, його посада, науковий ступінь,
вчене звання)

Тема роботи:

українською мовою - _____

англійською мовою - _____

“ ___ ” _____ 20__ р. Підпис _____

ПОГОДЖЕНО

“ ___ ” _____ 20__ р.

Декан економічного факультету _____
(підпис) (ім'я, прізвище)

Завідувач кафедри _____
(підпис) (ім'я, прізвище)

Керівник
бакалаврської кваліфікаційної роботи

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Додаток В

Зразок завдання до виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
готельно-ресторанної справи та туризму

д.е.н., професор _____ **Світлана Мельниченко**
(підпис)

«_____» _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ

до виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи
здобувачу вищої освіти
Петренку Івану Івановичу

Спеціальність: ІЗ «Туризм та рекреація»

Освітня програма: «Туризм»

Орієнтація освітньої програми: освітньо-професійна

Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи: «Розроблення туристичного продукту сільського туризму та його просування на ринок країн ЄС»

Затверджена наказом ректора НУБіП України від _____ 202__ р. № _____.

Термін подання завершеної роботи на кафедру до: 20.05.202__ р.

Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи: законодавчі та нормативні акти України, матеріали Державної служби статистики України, наукові праці зарубіжних та вітчизняних авторів, матеріали науково-практичних конференцій, внутрішньої звітності та обстежень ряду підприємств туристичної галузі, регіональні програми розвитку туризму.

Об'єкт дослідження – процес розроблення туристичного продукту сільського туризму та його просування на ринок країн ЄС.

Предмет дослідження – методичні та практичні підходи до розроблення туристичного продукту сільського туризму та його просування на ринок країн ЄС.

Мета дослідження – розроблення та обґрунтування методичних і практичних засад розроблення туристичного продукту сільського туризму та його просування на ринок країн ЄС.

Перелік завдань, які повинен виконати здобувач вищої освіти для досягнення поставленої мети:

- аналіз зарубіжних і вітчизняних джерел, інтернет ресурсів щодо визначення понять та сутності туристичного продукту сільського туризму та його просування на ринок країн ЄС;
- теоретико-методологічні підходи до просування туристичного продукту сільського туризму на ринок країн ЄС;
- оцінити туристичні продукти сільського туризму регіону;
- здійснити моніторинг просування туристичних продуктів сільського туризму регіону на ринок країн ЄС;
- дослідити динаміку обсягу іноземних туристів з країн ЄС до регіону;
- запропонувати основні напрямки просування туристичних продуктів сільського туризму регіону на ринок країн ЄС;
- здійснити обґрунтування запропонованих заходів.

Дата видачі завдання: “ ____ ” листопада 202__ р.

**Керівник бакалаврської
кваліфікаційної роботи
д.е.н., професор**

(підпис)

Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО
(прізвище та ініціали)

**Завдання прийняв до
виконання**

(підпис)

Іван ПЕТРЕНКО
(прізвище та ініціали студента)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ БАКАЛАВРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Етапи підготовки та захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи	Термін виконання	Примітки (фактично виконано)
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи, підготовка завдання, складання плану, консультації з проведення дослідження	1 вересня – 30 вересня 202 р.	
2.	Підготовка та видача завдання	1 жовтня – 1 грудня 202 р.	
3.	Підготовка першого розділу роботи	1 грудня 2023 р. – 1 лютого 202 р.	
4.	Підготовка другого розділу роботи	2 лютого – 30 березня 202 р.	
5.	Підготовка третього розділу роботи	1 квітня – 5 травня 202 р.	
6.	Підготовка висновків, списку використаних джерел та додатків. Оформлення роботи відповідно до встановлених вимог, передача на перевірку керівникові.	5-10 травня 202 р.	
7.	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника	10-15 травня 202 р.	
8.	Перевірка роботи на академічний плагіат	16 травня 202 р.	
9.	Отримання відгуку керівника роботи	17-18 травня 2024 р.	
10.	Отримання зовнішньої рецензії	19-20 травня 202 р.	
11.	Подача роботи на кафедру	20 травня 202 р.	
12.	Підготовка доповіді і презентації. Попередній розгляд та захист на випусковій кафедрі	20-25 травня 202 р.	
13.	Допуск бакалаврської кваліфікаційної роботи до захисту завідувачем кафедри	25 травня – 1 червня 202 р.	
14.	Захист роботи перед екзаменаційною комісією	відповідно до графіку	

ПЛАН

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ ТА ПРОСУВАННЯ ЙОГО НА РИНОК

- 1.1. Туристичний продукт сільського туризму: сутність та особливості розроблення.
- 1.2. Особливості просування туристичного продукту на ринок.
- 1.3. Методичні підходи до просування туристичного продукту сільського туризму на ринок країн ЄС.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ ТА ЙОГО ПРОСУВАННЯ НА РИНОК КРАЇН ЄС

- 2.1. Оцінка туристичного продукту сільського туризму регіону.
- 2.2. Моніторинг просування туристичних продуктів сільського туризму регіону на ринок країн ЄС.
- 2.3. Дослідження динаміки обсягу іноземних туристів з країн ЄС до регіону.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ ТА ПРОСУВАННЯ ЙОГО НА РИНОК КРАЇН ЄС

- 3.1. Основні напрями просування туристичних продуктів сільського туризму регіону на ринок країн ЄС.
- 3.2. Обґрунтування запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Зразок картки бакалаврської кваліфікаційної роботи

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

04.02 – БКР. 767 „С” 2024.08.19. 001 ПЗ

ПЕТРЕНКО ІВАНА ІВАНОВИЧА

2026 р.

Примітка:

04.02 – код кафедри;

БКР – бакалаврська кваліфікаційна робота;

767 „С” 2024.08.19 – номер та дата підписаного ректором університету наказу про затвердження теми бакалаврської кваліфікаційної роботи;

001– порядковий номер здобувача вищої освіти у наказі про затвердження теми бакалаврської кваліфікаційної роботи;

ПЗ – пояснювальна записка.

Зразок титульного аркуша кваліфікаційної бакалаврської роботи
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Економічний факультет

ПОГОДЖЕНО
Декан
Економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
готельно-ресторанної справи та туризму

_____ **Андрій МУЗИЧЕНКО**
(підпис)
« ____ » _____ 2025 р.

_____ **Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО**
(підпис)
« ____ » _____ 2025 р.

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: « _____ »

Спеціальність _____
(код і найменування)

Освітня програма _____
(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньої програми

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(ПІБ)

**Керівник бакалаврської
кваліфікаційної роботи**

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(ПІБ)

Виконав(ла)

(підпис)

(ПІБ здобувача)

РЕФЕРАТ

Дзьобань А.Е. «Internet-технології у формуванні бізнес-процесів міжнародного туристичного оператора» : бакалавр. робота : спец. ІЗ «Туризм та рекреація» / Аліна Едуардівна Дзьобань; НУБіП України; кафедра готельно-ресторанної справи та туризму; керівник Мельниченко С.В., д.е.н., проф. – Київ, 2025. – 65 с.

Анотація. У першому розділі кваліфікаційній роботі було проведено теоретичне дослідження методологічних основ бізнес-процесів міжнародного туроператора, розглянуто сучасні підходи до визначення поняття «бізнес-процес», поняття та видів Інтернет-технологій у сфері туризму. У другому розділі проведено аналіз використання сучасних інтернет технологій у туристичній компанії «TEZ TOUR» на основі оцінки організаційно-економічної діяльності, впровадження сучасних інтернет-технологій туристичної фірми «TEZ TOUR». У третьому розділі запропоновано основні шляхи вдосконалення використання сучасних інтернет-технологій на підприємстві туристичної сфери та зроблена оцінка соціально-економічної ефективності запропонованих напрямків.

Ключові слова: туристичне підприємство, бізнес-процеси, Інтернет-технології, міжнародний туризм

*Приклад оформлення***СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ****Електронні джерела:*****Законодавчі документи***

1. ДБН 360-92 (зі змінами № 1-10). Містобудування. Планування та забудова міських та сільських поселень. URL: <http://dnop.com.ua/> (дата звернення: 10.02.2025).
2. ДСТУ 4269:2003 Національний стандарт України послуги туристичні класифікація готелів. URL: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/5-1-0-940> (дата звернення: 2.09.2024 р.)

Офіційні сайти:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 06.11.2024)
2. Офіційний сайт «Pizzeria Napule» URL: <https://napule.choiceqr.com/> (Дата звернення: 15.10.2024)

Статті у продовжуваних виданнях (журналах)

1. Horkalo L. Simulation of Behavior of Hotel and Restaurant Business Staff in the Conditions of COVID-19 Viral Pandemic/ I. Levytska, L. Bovsh I.Komarnitskyi // Journal of Environmental Management and Tourism. 2021. Vol 12, №1 (2021) JEMT 1(49) Spring 2021 <https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/5894> (дата звернення 18.10.2024 р.)

Друковані видання:***Підручники, посібники, монографії***

1. Коркуна О. Організація готельного господарства: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної та заочної форм навчання / О. Коркуна, В. Холявка, А. Демічковський, О. Боратинський, О. Кулик, О. Піхур. Львів : Видавництво «Добра справа», 2019. 224 с.
2. Україна: бренд-орієнтований розвиток : монографія / Т. М. Мельник [та ін.]; за заг. ред. Т.М. Мельник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 352 с.
3. Арпуль О.В., Абрамова А.Г., Мирошник Ю.А., Собін О.В. Готельна справа : навч. посіб. / Київ : КОНДОР, 2021. 300 с.

Наукові статті

1. Бержанір І. А. Діагностика рентабельності суб'єктів господарювання України. Економіка і організація управління. 2025. № 3-4. С. 25-29.
2. Бондар, Н., Боцян, Т., & Шаран, Л. (2022). Імерсивні технології в готельному бізнесі: аналіз світового досвіду. *Економіка та суспільство*, (45). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-43> (дата звернення: 03.04.2024)

3. Колеснікова, М., Резніков, В., Круглова, О., & Юрченко, С. (2023). Обґрунтування бізнес-ідеї розроблення та реалізації проєкту «Вулична їжа». Ресторанний і готельний консалтинг. Інновації, 6(2), 199–212. <https://doi.org/10.31866/2616-7468.6.2.2023.291703> (дата звернення: 01.09.2025)

Частина видання (матеріалів конференції)

1. Гладишев О., Гопкало Л. Особливості управління якістю готельних послуг в умовах війни. Гостинність і туризм майбутнього: наукові та практичні горизонти: збірник тез доповідей III-ої міжнародної науково-практичної конференції (16-17 травня 2024 р.). Київ: НУБіП України. 2024. 290 с. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u173/zbirnik_tez_2024_2.pdf (дата звернення: 03.04.2024)

2. Головка О.М., Ряба А.О. Концепція колективного засобу розміщення: апартамент підприємства готельного господарства. Реалії та перспективи розвитку індустрії гостинності в умовах інтеграційних процесів. Мукачівський державний університет м. Мукачево, 24 березня 2023 р. URL: http://dspaces.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9899/1/POTENTIAL_PROFIT_ABILIT_Y.pdf (дата звернення: 03.04.2024).

ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу здобувача кафедри готельно-ресторанної справи та
туризму

економічного факультету Національного університету біоресурсів і
природокористування України

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему _____

подану на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» за спеціальністю _____

« _____ » _____ 202__ р.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи:

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(ПІБ)

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу здобувача кафедри готельно-ресторанної справи та
туризму

економічного факультету Національного університету біоресурсів і
природокористування України

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему _____

подану на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» за спеціальністю _____

« _____ » _____ 202 ____ р.

Рецензент:

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(ПІБ)

Таблиці для аналізу макрорівня

Таблиця 1

Динаміка в'їзного та виїзного туризму за 2023 ...2025 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп росту, %	
	2023	2024	2025	2024/2023	2025/2024	2024/2023	2025/2024
Кількість іноземних туристів, тис. осіб							
Кількість виїзних туристів, тис. осіб							
Співвідношення (в'їзд/виїзд), %							

Таблиця 2

Динаміка суб'єктів туристичної діяльності в Україні

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп росту, %	
	2023	2024	2025	2024/2023	2025/2024	2024/2023	2025/2024
Туроператори, од.							
Турагентства, од.							
Інші суб'єкти (готелі, бази відпочинку), од.							

Таблиця 3

Доходи від надання туристичних послуг

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп росту, %	
	2023	2024	2025	2024/2023	2025/2024	2024/2023	2025/2024
Всього доходів, млн грн							
Від внутрішнього туризму, млн грн							
Від в'їзного туризму, млн грн.							
Від виїзного туризму, млн грн							

Таблиця 4

Регіональна структура туристичних потоків

Регіон	Кількість обслугованих туристів, тис. осіб	Частка у загальноукраїнському показнику, %
Київ		
Львівська область		
Одеська область		
Закарпатська область		
Івано-Франківська область		
Інші		
Разом по Україні		100

Таблиця 5.

SWOT-аналіз

Сильні сторони (S):	Слабкі сторони (W):
Можливості (O):	Загрози (T):

Таблиці для аналізу макrorівня

Таблиця 1.

Загальна характеристика підприємства

Показник	Характеристика
Повна назва підприємства	
Організаційно-правова форма	
Рік заснування	
Адреса, регіон діяльності	
Основні види послуг	
Партнери	
Цільова аудиторія	

Таблиця 2.

Динаміка показників діяльності підприємства ... за 2023-2025 роки

Показник	Роки			Абсолютне відхилення		Темп росту, %	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн							
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн							
Валовий прибуток, тис. грн							
Інші операційні доходи, тис. грн							
Адміністративні витрати, тис. грн							
Витрати на збут, тис. грн							
Інші операційні витрати, тис. грн							
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн							
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн							
Витрати з податку на прибуток, тис. грн							
Чистий фінансовий результат, тис. грн							
Рентабельність діяльності, %							
Рентабельність продукції, %							
Рентабельність основних засобів, %							
Фондовіддача, грн.							
Фондомісткість, грн.							

Таблиця 3

Динаміка обсягів туристичних послуг

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп росту, %	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Кількість реалізованих турів							
Кількість обслугованих туристів							
Середня ціна туру							

Таблиця 4

Структура доходів підприємства

Вид послуг	Дохід, тис. грн	Частка у загальних доходах, %
Продаж турів по Україні		
Міжнародні тури		
Транспортні послуги		
Готельні послуги / бронювання		
Інші		
Разом		100

Таблиця 5

Аналіз кадрового складу

Категорія персоналу, осіб	Роки			Відхилення (+/-)	
	2023	2024	2025	2025/2024	2024/2023
Керівники					
Менеджери з туризму					
Маркетологи					
Бухгалтери					
Інший персонал					
Разом					

Таблиця 6

SWOT-аналіз туристичного підприємства

Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
Можливості (O)	Загрози (T)